Kirjallinen kysymys KK 426/2026 vp

Inka Hopsu vihr ym.

Kirjallinen kysymys Chemmanin joukkohaudoista

Eduskunnan puhemiehelle

Sri Lankan pohjoisosassa Jaffnassa sijaitsevasta Chemmanin joukkohaudasta on elokuun 2026 puoliväliin mennessä kaivettu esiin yli 580 ihmisen jäännökset, ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) mukaan vainajien joukossa on myös lasten ruumiita. Mediatietojen mukaan joukkohaudasta on löydetty myös vainajien arkisia tavaroita, kuten koulureppuja ja maitopulloja. Chemmanin uskotaan olevan suurin Sri Lankasta koskaan löydetty joukkohauta.

Monet Sri Lankan tamilikansaan kuuluvat ovat esittäneet, että joukkohautoihin on haudattu vuosien 1983 ja 2009 välillä käydyn sisällissodan aikana teloitettuja tamileita, ja he vaativat tutkimuksia ja jatkotoimenpiteitä hautoihin liittyen. Useiden kymmenien tuhansien tamilien sanotaan kadonneen sisällissodan aikana, ja raportit kertovat myös siviiliväestöön kohdistuneista laajamittaisista sotarikoksista, kidutuksista ja murhista.

Joukkohautaan liittyvät kaivaukset ja tutkimukset ovat edenneet hitaasti. OHCHR:n mukaan kaivaukset keskeytyivät viime vuoden lopulla seitsemäksi kuukaudeksi sateiden ja resurssien puutteen vuoksi, käynnistyen uudelleen tämän vuoden huhtikuussa, jolloin myös kansainvälinen seuranta sallittiin. OHCHR kehottaa syyskuussa julkaistun vuosiraporttinsa luonnoksessa Sri Lankaa tavoittelemaan kansainvälistä oikeuslääketieteellistä ja teknistä tukea tutkimusten edistämiseksi.

OHCHR:n raportti muistuttaa, että moni kadonneiden iäkäs vanhempi tai puoliso kuolee tietämättä, mitä heidän läheisilleen on tapahtunut. Ihmisoikeusjärjestöt ovat korostaneet kiireellistä tarvetta riippumattomalle mekanismille kerätä ja analysoida DNA:ta, jotka voivat auttaa tutkimuksia myös tulevaisuudessa. Raportti toteaa myös, että kansainvälisen rahoituksen vetäytyminen on heikentänyt paikallista dokumentointia. Human Rights Watchin haastattelemat omaiset ovat vaatineet tutkimusten lisäksi oikeuden toteutumista.

Suomi ja Sri Lanka perustivat aiemmin tänä vuonna poliittisen konsultaatiomekanismin maiden välille, jonka myötä Suomella on entistä vahvempi mahdollisuus toteuttaa ihmisoikeusperusteista ulkopolitiikkaansa ja luoda painetta Sri Lankan hallitukselle.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Miten hallitus edistää sitä, että Chemmanin ja muiden Sri Lankan joukkohautojen tutkinta toteutetaan riippumattomasti ja kansainvälisten standardien mukaisesti,*

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 426/2026 vp

onko asiaa käsitelty Suomen ja Sri Lankan poliittisissa konsultaatioissa ja

onko hallitus valmis tukemaan Sri Lankaa joukkohautojen tutkinnassa tarjoamalla tai rahoittamalla kahdenvälisesti, EU:n tai YK:n kautta oikeuslääketieteellistä ja teknistä asiantuntija-apua ja jos on, miten?

Helsingissä 10.10.2026

Inka Hopsu vihr
Eva Biaudet r